

Michail Bulgakov

Molière

Dvě století, dva umělci, jeden boj o svobodu

Na jeviště Divadla F. X. Šaldy vstupuje mimořádná osobnost světového divadla – Molière. Tentokrát však nikoliv v jedné ze svých komedií, ale jako postava dramatu, jehož autorem je ukrajinský rodák Michail Bulgakov. Inscenace v režii Ivana Krejčího není pouhým návratem do Francie sedmnáctého století, nýbrž podobenstvím o svobodě, strachu a odvaze. Bulgakov se skrze život francouzského komediografa vyznává ze svého vlastního osudu spisovatele, který byl umlčován mocí, ale nikdy se jí nepodrobil.

Oba autoři – Molière i Bulgakov – žili v časech, kdy se smích stal nebezpečnou zbraní. Molière zesměšnil falešnou zbožnost své doby a zejména vůli své hře Tartuffe byl označen za rouhače. Bulgakov odhaloval absurditu sovětského systému, za což byl systematicky cenzurován. Každý z nich musel čelit nedůvěře mocných, přesto oba věřili, že divadlo může říkat pravdu i tam, kde je pravda zakázána. Bulgakovova hra o Molièrovi proto není pouhou biografií, ale především odvážnou obhajobou umělecké svobody – v níž autorův obdiv k francouzskému dramatikovi přerůstá v osobní vyznání.

Zajímavé je, jak blízko si byli, ačkoli je dělí tři století. Molière měl na dvoře Ludvíka XIV. jistou přízeň krále, ale jeho ochrana byla vrtkavá a podmíněná poslušností. Bulgakov zažil podobný paradox, když mu Stalin po sérii zákazů nabídl místo v Moskevském uměleckém divadle – gesta laskavosti, která měla své hranice. Oba věděli, že kdo se živí slovem, stojí na tenké hranici mezi úspěchem a ztracením. A oba pochopili, že skutečné vítězství umělce spočívá v tom, že se odmítne vzdát své pravdy, i kdyby to znamenalo ztrátu pohodlí, jistoty či života.

Bulgakov psal Molièra v době, kdy už byl prakticky vyobcován z literárního světa. Jeho hry se nesměly uvádět, jeho jméno mizelo z plakátů. Přesto zůstal věrný psaní – a právě tehdy se vrátil k postavě komediografa, který umíral na jevišti po premiéře Zdravého nemocného. Dva umělci spojení přes propast staletí se tak setkávají ve chvíli, kdy se život stává součástí divadla a divadlo posledním způsobem, jak se bránit smrti i zapomnění.

Režie se ujal Ivan Krejčí, umělecký šéf cenami ověřeného ostravského divadla Aréna, kterého liberečtí diváci již dobře znají díky jeho předešlým zdejšími inscenacím (*Revizor* a *Úklady a láska* v činohře či *Evžen Oněgin* v opeře). Ten všechny výše uvedené paradoxy do inscenace důmyslně zapracoval. Hodně se přitom opíral o vyzrálý liberecký soubor, jeho režie je v tom nejlepším slova smyslu „herecká“. Nesnaží se exhibovat opulentními jevištními obrazy, v centru jeho inscenace stojí herci, jako svébytní spoluautoři inscenace. Svou výpověď rozehrává na kontrastu půvabu a krásy divadla a krutosti moci. Pod jeho vedením na jevišti vzniká magický svět, v němž se komedie mísí s tragédií a smích s tichem. Historický rámec Ludvíkovy Francie se tu prolíná s

napětím doby Bulgakovovy. Stylizovaná poetika je podpořená nápaditou scénou Martina Šimka, originálními kostýmy Jany Hauskrechtové i působivou hudbou Ondřeje Švandrlíka.

Dramaturg Jiří Janků k tomu říká:

„Hra není jen životopisným dramatem o Molièrovi, ale také výraznou výpovědí o životě Bulgakova. V souhrnu je pak vzkazem o tom, jak je potřebné bojovat proti aroganci moci, a také o tom, jak je potřebné hájit pravdu proti lžím a pomluvám. A tím je opravdu velmi současná.“

Premiéry proběhnou 10. a 12. října 2025 v Šaldově divadle.

INSCENAČNÍ TÝM

Režie: IVAN KREJČÍ

Dramaturgie: JIŘÍ JANKŮ

Scéna: MARTIN ŠIMEK

Kostýmy: JANA HAUSKRECHTOVÁ

Hudba: ONDŘEJ ŠVANDRLÍK

Inspice: ŠÁRKA KARÁSKOVÁ

Nápověda: JITKA JIRÁSKOVÁ

OSOBY A OBSAZENÍ

Jean Baptiste Poquelin de Molière: MARTIN POLÁCH

Madeleine Béjartová: VERONIKA KORYTÁŘOVÁ

Armanda Béjartová de Molière: ELIŠKA JANSOVÁ

Mariette Rivalová, herečka:	JANA STRÁNSKÁ
Charles Varlet de Lagrange, herec:	DANIEL TOMAN
Zacharias Moirron, herec – milovník:	MATĚJ NEUBAUER
Jean-Jacques Bouton, Molièrův sluha:	MARTIN STRÁNSKÝ
Ludvík Veliký, francouzský král:	TOMÁŠ VÁHALA
Markýz de Charron, pařížský arcibiskup:	TOMÁŠ IMPSEIL
Markýz d'Orsini:	STAVROS POZIDIS
Bratr Věrnost:	VÁCLAV HELŠUS
Bratr Síla:	FILIP JÁŠA
Otec Bartoloměj, potulný kazatel:	MARIAN MIČJAR [J.H.]
Neznámá v masce:	JANA STRÁNSKÁ
Šarlatán s klavicembalem:	FILIP JÁŠA
Malíř, Strašidlo:	JÁCHYM KAREL SENGR [J.H.]
členové Bratrstva Písma Svatého:	MARTIN HEŘMÁNEK [J.H.] SEBASTIAN TALLER [J.H.] VÍT BOŠINA [J.H.] JÁCHYM KAREL SENGR [J.H.]

Michail Bulgakov

MOLIÈRE

Strhující drama o střetu umělce s vládnoucí mocí.

režie I Ivan Krejčí

premiéry 10. a 12. října 2025
Šaldovo divadlo

Kontakt pro média:

Ing. Eleonora Kočí – vedoucí marketingu

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec 1

tel.: +420 487 377 340

mobil: +420 777 102 614

email: koci@saldovo-divadlo.cz